

ERHVERVSJURA

BELGIEN OPKRÆVEDE MOMS ULOVLIGT

EU-RET: Belgien taber en sag ved EU-Domstolen om en lagervirksomheds pligt til at hæfte solidarisk for afregning af moms på importerede varer.

HANS SØNDERBY CHRISTENSEN
advokat,
ekspert i EU-ret

erhverv@jp.dk

PATRICK GOERGEN
advokat,
ekspert i EU-ret

erhverv@jp.dk

Belgien kan ikke kræve hæftelse af en oplagsbestyrer, som var i god tro for en brændstof-importørs skyldige moms. Det er de EU-retlige principper om retssikkerhed og proportionalitet til hinder for. Den dom har EU-Domstolen for nylig afsagt.

Virksomheden VOM (Vlaamse Oliemaatschappij NV) er et belgisk foretagende, som varetager opgaver for sine kunder i forbindelse med losning, oplagring på oplag og omladning på lastbiler af olieprodukter, der ankommer med skib. Kunderne oplagrer produkterne på disse oplag, indtil de bliver solgt til de endelige kunder, hovedsageligt detail-tankstationer. For disse ydelse fakturerer VOM "serviceudgifter", der beregnes efter det antal liter, der er håndteret.

Dermed driver VOM et afgiftsoplæg efter et EU-direktiv fra 1992 om andre oplag end toldoplæg.

Tilladelsen til oplagring af mineralske olier har VOM været indehaver af siden 7. september 1999. Forpligtelsen til at afregne moms suspenderes for de varer, som anbringes på oplaget. Når produkterne udtages til salg, bliver de momspligtige.

En af VOM's kunder, Ghebra NV, drev virksomhed med engroshandel med brændstoffer, som blev opbevaret på VOM's oplag. Ghebra blev erklæret konkurs den 20. juni 2003. Den 7. februar 2006 foretog skattemyndighederne en kontrol og udarbejdede en kontrolberetning, som viste, at Ghebra i marts og april 2003, altså op til sin konkurs, solgte brændstof ud fra VOM's oplag. Dermed ophørte ordningen om suspension af momsbetalingen for disse varer.

Den skyldige moms udgjorde over 2 mio. euro.

Kurator i Ghebras konkursbo meddelte myndighederne, at der ikke ville blive dækning i boet for denne momsbetaling. Efter belgisk lov hæfter oplagshaveren for importørens momsforpligtelser – også selvom han er i god tro.

Derfor sendte skattemyndighederne den 11. april 2006 VOM et betalingsforlæg,

Arkivfoto: Søren Lorentzen

som VOM afviste at betale. VOM henviste til, at oplagshaverens solidariske ansvar med importøren strider mod de EU-retlige principper om retssikkerhed og proportionalitet, som udgør en del af EU's retsorden, og som må finde anvendelse i denne sag, hvor VOM er i god tro.

VOM gjorde gældende, at selskabets "rolle" i denne momsordning er passiv, da man kun stiller sit oplag til rådighed for kunderne til brug for deres oplag. Bestyreren har ikke kontrolmuligheder til sin rådighed eller mulighed for at gennemtvinge importørens effektive betaling af momsen. De belgiske regler går ud over, hvad der er nødvendigt og passende for at nå det formål, der forfølges, fordi kun importøren kender kravets eksistens, og fordi reglerne ikke indeholder mulighed for at undtage bestyreren fra ansvar, selvom han er i god tro.

Skattemyndighederne mener, at det er i overensstemmelse med EU-retten at lade bestyreren hæfte, fordi solidarisk hæftelse er både passende og proportional i olieproduktsektoren.

Rechtbank van eerste aanleg te Brugge finder det nødvendigt at forelægge et spørgsmål for EU-Domstolen med henblik på at få afklaret, om reglerne i den belgiske momslov er forenelige med de EU-retlige retssikkerheder og proportionalitetsprincippet: Kan medlemsstaterne »pålægge be-

styreren af et oplag ... en ubetinget solidarisk hæftelse for den moms, der skal betales for en levering mod vederlag, som foretages af den afgiftspligtige ejer af varerne, selvom oplagsbestyreren er i god tro og ikke har gjort sig skyldig i nogen fejl eller forsømmelighed ...?»

Domstolen indledte med at fastslå, at medlemsstaterne inden for rammerne af det gældende momsdirektiv har adgang til at kræve solidarisk hæftelse. Selvom hæftelsen dermed er hjemlet, gik Domstolen et skridt videre, og understregede at medlemsstaterne i forbindelse med udøvelse af de beføjelser, som de er tillagt, skal overholde de generelle retsprincipper, som er en del af EU's retsorden. Det vil sige retssikkerhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Det betyder konkret, at medlemsstaterne skal anvende midler, som gør det muligt for dem at opnå det legitime formål, som forfølges, og at der dertil skal anvendes det middel, som gør det mindst mulige indgreb i virksomhedernes rettigheder. Selvom det er lovligt for Belgien at vedtage solidarisk hæftelse for oplagsbestyreren for at beskytte statskassen, må denne foranstaltning ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå målet.

Domstolen analyserede herefter de nationale regler og noterede sig, at ifølge den belgiske ordning er oplags-

Hver anden uge bringer Morgenavisen Jyllands-Posten en artikel om aktuel EU-ret udarbejdet af advokaterne Hans Sønderby Christensen (H), advokatfirmaet hansen | sønderby, samt advokat Patrick Goergen, Etude Goergen, begge specialiserede inden for området.

haveren, og den der henter varerne ved oplaget m.fl., solidarisk hæftende med sin egen kunde – med importøren. VOM er dermed ansvarlig efter de belgiske regler for betaling af momsen sammen med den betalingspligtige importør. Forpligtelsen gælder, uanset at VOM er i god tro og ikke har udvist fejl.

Ifølge domstolen går en national ordning med solidarisk ansvar længere, end hvad der er nødvendigt for at beskytte hensynet til statskassen.

Placering af ansvar på en anden person end importøren, selvom den anden person er godkendt afgiftsoplægshaver, og som derfor er underlagt specifikke forpligtelser, uden at denne har mulighed for at undgå ansvaret, er ifølge Domstolen i strid med proportionalitetsprincippet:

»Det er nemlig klart uforholdsmæssigt at lade den nævnte person være ubetinget ansvarlig for manglende afgiftsindtægter på grund af en afgiftspligtig tredjemand's handlinger, som bestyreren er uden indflydelse på.«

Domstolen understregede, at det ikke er i strid med EU-retten at kræve, at bestyreren træffer enhver »foranstaltning, som med rimelighed kan kræves af ham, for at sikre sig, at hans transaktioner ikke fører til deltagelse i momssvig.«

På denne baggrund konkluderede Domstolen i sin generelle fortolkning af EU-

reglerne, at omstændigheder såsom god tro og almindelig agtpågivenhed samt det, at der ikke er mistanke om, at bestyreren har medvirket til svig, skal inddrages i proportionalitetsvurderingen.

Domstolen besvarede forelæggelsen med at fastslå, at medlemsstaterne ikke er bemyndiget til at pålægge bestyreren af et oplag et solidarisk ansvar for betaling af moms for en udlevering fra dette oplag, der er foretaget af den afgiftspligtige ejer af varerne, selv om oplagsbestyreren er i god tro eller ikke har gjort sig skyldig i nogen fejl eller forsømmelighed.

EU-Domstolen overlod det derefter til Rechtbank van eerste aanleg te Brugge at bedømme, om disse omstændigheder er opfyldt i den konkrete sag, det vil sige, om der vitterligt foreligger god tro. Det må betragtes som sandsynligt, at den endelige dom i sagen vil give oplagsbestyreren fuldt medhold.

Dommen viser tydeligt, at domstolen i sin nyeste praksis foretager en intensiv vurdering i henhold til proportionalitetsprincippet i stedet for at overlade hele prøvelsen til den forelæggende ret. Både retssikkerhedsprincippet og proportionalitetsprincippet får dermed øget betydning for en integrationsvenlig retsudvikling til gavn for virksomhederne i Europa – i dette konkrete tilfælde til gavn for den belgiske virksomhed VOM.